

Vänersborgs tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1070
462 28 VÄNERSBORG

Göteborg den 15 september 2020

Mölndalsåns vattenråds yttrande över "Ansökan om tillstånd till utökad täkt av berg mm på fastigheterna Bugärde 1:2, Fäxhult 1:2 och Lillhult 1:2 i Härryda kommun (M 3787-19 R7)

Mölndalsåns vattenråd har i skrivelse från Mark- och miljödomstolen daterad 2020-08-24 beretts tillfälle att senast 2020-09-15 lämna synpunkter med anledning av inkommen rubricerad ansökan.

Mölndalsåns vattenråd verkar för att vattnet inom Mölndalsåns avrinningsområde uppnår och håller en god ekologisk och kemisk status enligt EU:s ramdirektiv för vatten. Vattenrådet väljer därför att framföra sina synpunkter över rubricerat samråd.

Skanska Industrial Solutions AB (Skanska) ansöker om tillstånd enligt miljöbalken till täktverksamhet, bortledning av grundvatten m.m. inom fastigheterna Bugärde 1:2, Fäxhult 1:2 och Lillhult 1:2 i Härryda kommun

Då produktionen i täkten planeras överstiga 25 000 ton per år och planerat verksamhetsområde överstiger 25 ha kan den ansökta verksamheten, enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966), antas medföra betydande miljöpåverkan varför en specifik miljöbedömning ska göras i enlighet med 6 kap 20 § miljöbalken. Skanska Industrial Solutions AB ansöker om att utöka sin bergtäktsverksamhet. Idag bedrivs täktverksamhet och viss återvinningsverksamhet inom området. Det nya verksamhetsområdet är ca 51 Ha, varav det planerade brytningsområdet ca 29,5 Ha. Verksamheten ska även utvidgas med bl.a. asfalts- och betongtillverkning och materialåtervinning och uttag av maximalt 15 000 m³ grundvatten/år. Verksamheten planeras fortgå i 20 år.

Då produktionen i täkten planeras till att ta ut maximalt 750 000 ton berg/år, tillverka maximalt 150 000 ton asfalt/år och 60 000 m³ betong/år, och därtill bl.a. hantera och återvinna stora mängder sten, jord, sand, asfalt, betong och tegel, antas verksamheten medföra en betydande miljöpåverkan.

Verksamhetsområdet ligger inom sk. tertiär zon i förslag på nytt vattenskyddsområde för Rådasjön. Förslaget på nytt vattenskyddsområde ligger hos Länsstyrelsen för beslut, och i förslaget beskrivs: "Syftet med en tertiär skyddszon är att skydda råvattnet från påverkan i ett långt tidsperspektiv. Den tertiära skyddszonen bedöms som viktig för att tydliggöra vattentäktens betydelse vid mer långsiktig planering." Rådasjön är råvattentäkt för Mölndal och reservråvattentäkt för Göteborg, och det är av stor vikt att minimera föroreningar till Mölndalsåssystemet och Rådasjön.

Mölndalsåns vattenråds synpunkter

Vattenrådet har tidigare yttrat sig och vidhåller att det är viktigt att väga samman alla olika verksamheters påverkan och inte bara titta på varje enskild verksamhet separat då det planeras flera olika verksamheter för täkter och deponier i närområdet.

Den planerade verksamheten kommer att påverka Mölndalsån då den har avrinning ned i en bäck som rinner vidare ner i Mölndalsån. Här finns både flodpärlmussla och öring som tillsammans med vattenkvaliteten i övrigt kan påverkas negativt. Då flodpärlmussla, öring och andra för Mölndalsån viktiga arter inte under några omständigheter får påverkas negativt är det viktigt att avrinnande lak- och dagvatten renas med bästa kända teknik/metod och att grumling av vattnet i recipienten undviks.

Utsläpp till vatten, utökad avrinning och påverkan på grundvattennivåerna från verksamheten kan ge problem i nedströms liggande vattendrag. Det är mycket viktigt att möjligheterna att nå God Ekologisk status för Mölndalsån inte försämras och att uttag/avledning av grundvatten inte negativt påverkar utflödet till ån eller dess tillflöden.

För att kunna följa upp verksamhetens påverkan är det viktigt att ett provtagnings- och kontrollprogram med kontinuerlig provtagning (minst månadsvis) av utgående vatten inrättas. Olja är en mycket allvarlig påverkan vid dricksvattenberedning. Det står att sedimentationsdammar ska ha en oljeavskiljande funktion. Viktigt att man tittar på oljeindex även före dammarna så att man ser att reningen fungerar. Då vissa föroreningar, som bl.a. petroleumprodukter, även i mindre mängd kan ge stor påverkan på råvatten är det viktigt att nedströms berörda vattenverk omgående kontaktas vid olycka eller händelse som kan påverka råvattenkvaliteten.

Översyn av vattenskyddsområde för Rådasjön som vattentäkt har genomförts 2017-2020. I samband med arbetet har avgränsning av området justerats till att följa ny lagstiftning och nya råd från Havs- och vattenmyndigheten. En följd av arbetet är en tertiär zon i vilken hänsyn ska tas i samband med bland annat nyetablering av verksamheter som kan riskera att påverka vattenskyddsintresset. I övrigt saknas föreskrifter gällande för zonen. I riskanalysen som upprättats för vattenskyddsområdet ingår bergtäkter vid Bugärde och Lillhult som riskobjekt.

Av ansökan framgår att verksamhetsutövaren i ett förstahandsyrkande söker för obegränsad volymbegränsning avseende asfalts- respektive betongtillverkning. En hänvisning görs till exempelvis motsvarande verksamhet med tillstånd för Skanskas anläggning vid Vikan på Hisingen. En stor skillnad är att Vikan ligger i en helt annan typ av område, med en annan riskbild. Exempelvis finns vid Vikan inte en vattenresurs av stort regionalt intresse såväl som utpekad av riksintresse för vattenförsörjning.

Mot bakgrund av att en ansökt lokalisering för bergtäktsverksamhet, asfalts- och betongtillverkning ligger inom ett viktigt tillrinningsområde för vattentäkt och ett känsligt tillrinningsområde för ett regionalt viktigt vattensystem med höga naturvärden anser Mölndalsåns vattenråd att:

- det i tillståndsprövning av verksamheten tas hänsyn till att verksamheten inte ska riskera att påverka långsiktiga intressen för vattenförsörjning då Mölndalsåns vattensystem är av regionalt intresse för vattenförsörjning redan nu. Rådasjön är huvudvattentäkt för Mölndal och används som reserv för såväl Göteborg som Härryda.
- prövning görs mot föreslaget uppdaterat vattenskyddsområde trots att beslut inte är fattat av Länsstyrelsen (eftersom det är en befintlig vattentäkt).
- att risk för påverkan av ett riksintresse hanteras i tillståndsprövningen. Rådasjön ingår i Göteborgs vattenförsörjning och därmed omfattas sjön av det område som Länsstyrelsen pekat ut som av riksintresse för vattenförsörjning.
- det i tillståndsprövningen ska ges en begränsning av tillståndsgiven omfattning i asfalts- respektive betongtillverkning.

För Mölndalsåns vattenråd
Stig Samuelsson
Ordf.

/ Monica Dahlberg
sekr.

Representanter i Mölndalsåns vattenråd

Kommun/Organisation	Ledamöter	Ersättare
Bollebygds kommun	Sassi Wemmer (MP)	Oscar Sjöo (M)
	Isabell Fischer	Vakant (Tjp.)
Härryda kommun	Bengt Johansson (M)	Erik Lagerström (L)
	Emma Nevander	Linda Harald
Mölndals stad	Anders Enelund (M) v. ordf.	Elisabet Rex
	Gun Kristiansson (S)	Ann Rane/Per Sundström
Göteborgs Stad	Emma Dolderer (C)	Vakant (Pol.)
	Inger Kjellberg, Kretslopp & vatten	Lena Blom, Kretslopp & vatten
Lerums kommun	Robert Blomberg (C)	Erik Larsson (S)
	Gunilla Rådman	Vakant
Mölndals Kvarnby	Leif-Henrik Andersson	Thomas Ericsson
Mölndalsåns fiskeråd	Jack Olsson	Torbjörn Löfgren
Sportfiskarna	Niklas Wengström	Vakant
Lantbrukarnas riksförbund (LRF)	Lilian Samuelsson	Vakant
Södra Skogsägarna	Stig Samuelsson, ordf.	Jan Johansson
Naturskyddsföreningen	Michael Nilsson	Leif Lithander
Göteborgsregionen (GR) / Göta älvs vattenvårdsförbund	Monica Dahlberg, sekr.	